

دیوان

حکیم حاج ملا حسین ابن حبیب نسری دماقانی

تدوین:

محمود امین حبیب نسری

سرشناسه : این جفری، حسین، ۱۲۵۴-۱۳۲۸

عنوان قرارداد

دیوان

عنوان و نام پدیدآور : دیوان حکیم حاج طاهر حسین این جفری / تدوین محمود این جفری.

مشخصات نشر : اصفهان : انتشارات نگارخانه، ۱۳۹۳.

مشخصات فاعلی : ۱۶۰ ص. : مصور (رنگی).

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۴۸-۱۱-۲

وضعیت فهرست نویسی : فیا

موضوع : شعر فارسی - قرن ۱۴

موضوع : این جفری، محمود، ۱۳۲۸-، گردآورنده

کتابخانه : PIR ۶۲۵/۹۱۳۹۲

ردیف : ۸۵۱/۶۲

شماره شابک : ۳۳۷۶۴۶

مؤلف : محمود این جفری و دقایقی

ویراستار

ناشر : نگارخانه

نوبت چاپ : اول ۱۳۹۳

تیراژ : ۱۰۰۰

چاپ / صحافی : نگار اصفهان

مدیر تولید : علیرضا جنت

خوشنویس رایز اسی، صفحه آرایی و طراحی جلد : محمد علی نریانی

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۴۸-۱۱-۲

حق چاپ برای ناشر و مؤلف محفوظ می باشد.

این اثر مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است.

هر کس تمام و یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر ناشر) پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی خواهد گرفت.

E-mail: pubnegar@yahoo.com Cellphone: 0913 170 35 97

فهرست مطالب

۵	فهرست غزلیات
۹	شرح احوال و نزکات
	شرح احوال و نزکات حکیم ملا حسین امین جعفری گذری بدترسان فلسفه و عرفان در حوزه حکمی صفها ۱۳
۳۵	مقدمه مصحح
۳۸	داستان تو به لب سوخت یک دهن
۴۰	سیلاب غم به باد فدا و داخانه را
۴۲	یار بگذشت و پیر سیده منزل ما
۴۴	رخه تا کرد غم عشق تو در سینه ما
۴۶	آنچه در مدرسه شد و سوسه، میخانه بوخت
	آتش عشق، نه تنها به بر جان من است
۵۰	آشفته زلف کردی و دل را قرار نیست
۵۲	در بحر غمت راه به سائل نتوان یافت

- ۵۴ _____ کار دل تا که بدان طره طره ارفاد
- ۵۸ _____ عاشق طلعت روی تو چه برسد دارد
- ۶۰ _____ شاهدایوسف من، حسن تو، دیدن دارد
- ۶۲ _____ عشق تو که شاهد و گواه ندارد
- ۶۴ _____ دل که به طرف گستاخم کرد
- ۶۶ _____ تیرمژگان را که این نمی ریزد
- ۶۸ _____ صبر از کف دل که چه دل را شایسته باشد
- ۷۰ _____ نیست مارا به جگر از درد تو، دمانی بد
- ۷۲ _____ ساغر از دست تو تا دست به دست آوردند
- ۷۴ _____ خرم آنان که به یاد تو فتاری گیرند
- ۷۸ _____ بگر به راستی تو نه کج اعتبار عمر
- ۸۰ _____ رسید تا سر زلف دو تایی یار به دستم
- ۸۲ _____ کرد روی کش میخانه بسی اعزازم

۸۴ چو گشت خرقه و سجاده رهن باده فروشم

۸۶ برد میکده سهل است که آسان بروم

۸۸ بردم خراب است که باز آمده ایم

۹۰ هر چند با مختلف دیر کنشتم

۹۲ تا که اندر حشم آید زلفش در کمر شدیم

۹۴ تا که اندر طلب آن رخ جو صمیم

۹۸ دلایا که مینمای صبر، سنگ زیم

۱۰۰ زیدیه خون به رخ زرد هر چه رنگ زیم

۱۰۲ به جز از رنگ مرانام چه خواهد بودن

۱۰۴ دیبای وجود تو به بازار، بجهان

۱۰۸ که چه بر بند کیت بسته دل از نو کمری

۱۱۰ از ره لطف بیغلن تو به ما یک نظری

۱۱۲ سود و سر مایه به یک عمر که اندوختی

۱۱۴ مراد کوی حشر اباتیان بود جانی

ماده تاریخ فوت حکیم الهی آیت الله آقای شیخ محمد خراسانی طاب الله ثراه — ۱۱۸

سی احمد مرسل محمد مختار — ۱۱۸

مستزاده می دیوان — ۱۲۱

دست زلف او در جستجوی ما تمام — ۱۲۲

بسیار است تری در چون و چندانم — ۱۲۶

مستزاده خطی حاج حسین امین جعفری — ۱۲۹

اشعار حکیم جهانگیر خان آشتی در خط دیوان حاج ملا حسین امین جعفری — ۱۳۳

تایاد چین زلف تو شد پای بست — ۱۳۵

دل در اندیشه زلفت پی تدبیر افتاد — ۱۳۶

بار بار در دل گرفت روی از مهرت تبا هم — ۱۳۷

در شکنج چین و زلفت تا اسیر و پای بندم — ۱۳۹

فهرست لغات — ۱۴۱

منابع — ۱۵۲

پس یحسین

به نام خداوند بخشنده و بخشنده
کزین برتر اندیشم برگزید

سپاس و ستایش خداوند جل جلاله که این منت گذاشت و او را خلیفه خود در زمین
قرار داد معرفت و شناخت خویشتن را به ما ارزانی داشت و کلمه ای نفیتم آگاهی داد
تا روشنی را در یابیم آموختن را در محض و اقرار داد تا برین رسیده ایم کمال از دانش او بهره
گیریم. و سلام و صلوات بر حضرت محمد، علی و اهل بیت و آل و سرزنان او شد و سلام
و تحیات بر اولیای خدا و صاحبان قلم و بیان که برای رشد و تعالی و شخصیت انسانی با آفرینش
حق و حقیقت کوشیدند، جل و نادانی را در هم شستند، بر تارک ظلمت و سیاهی چیره شدند و
نورانیت و سپیدی را تخیر کردند تا نام آنها در قلب با جادوان بناد.

بی تردید میر عالمان و سالکان، چراغی است برای هدایت و روشنگری جامعه‌ی بشری.
 مایه‌ی سعادت و کمال انسان ما، وجود بزرگ مردانی است که با هستی پر برکت خویش، راه
 خوشبختی را فرا روی ما قرار دادند و راه نجات و رسیدن به معبود بی نیاز را بر ما تبیین کردند.
 تخریر و شرح زندگی بزرگ مردان و ستارگان درخشان عالم علم و فضیلت، همچنین
 رضای ما را از انشای آنان و شناساندن شخصیت علمی آنها، بدون شک موجب خشنودنی خداوند
 جل و علا خواهد کرد؛ چرا که جلوگیری از فقدان آثار موجب می‌شود تا شخصیت آن
 بزرگان به دست فراموشی سپرده نشود.

مدت باد این اندیشه بودم تا شرح زندگانی و مجموعه‌ای از آثار کراهنجی‌های حکیم متاله
 حاج ملا حسین امین جعفری را فراهم آورم. شخصیت و شخصیت علمی که بعد از فوت، به دست
 فراموشی سپرده شده بود. سرانجام خداوند سبحان، توفیق این کار را به این حقیر ارزانی
 داشت. از این رو به جمع‌آوری آثار کراهنجی‌های آن شخصیت و تخریر و شرح آثار آن بزرگوار
 پرداختم و با مراجعه به آثار، مدارک، دست‌نویس‌ها، نسخ خطی، ثبت اخبار و روایات انفرادی که در
 آن زمان با آن مرحوم مراد شده‌اند، این مجموعه تهیه شد.

حکیم حاج ملا حسین امین جعفری عمری را در راه تحصیل و علم کوشید و از کوچک ترین سخطات
 عمر خود به بهترین وجه استفاده کرد. او سال هاد در آصفهان بود و از مجلس علما و بزرگان فلسفه و نجوم
 آیت الله حکیم جهانگیر خان قشایی، آیت الله شیخ محمد خراسانی، و دیگر بزرگان بهره برد. وی مانند
 استادان خود خلاق و کوشا و کیری را برگزیده بود و تألیفی به شهرت در جامعه نداشت. از کودکی
 مسیر معرفت را مسافت به سوی حقیقت الهی خویش و تلاش و جدیت، عشق به معبود را در آموختن علم
 و دانش یافته بود. او عاشقی بوده و در خیال و خیال و عطلت، گریزان بود و چنان که دوستان
 نزدیکش اقرار می کنند فقط در کنار میز مطالعه و در صورت زیسته و مختصر می خوابید. تا پاسی از
 شب بیدار بود و مشغول مطالعه و راز و نیاز با معبود بی نیاز بود و در حالات و خلوات خاصی،
 اشعار عرفانی ای می سرود که تألیفی به نگهداری آنها نداشت. این اندک اشعار و پیش روی
 خوانندگان عزیز است، مثنوی نمونه می خروار است که به وسیدی اطرافیان و در دسترس بود.
 منزل ایشان محفل ادبی برگزار می کردند، ثبت شده است.

آیت الله محی الدین الهی قمه ای، آیت الله سید حسن میر حجابانی طباطبائی جرقویه ای،
 حکیم ملا محمد هادی فرزانه قمه ای، آیت الله میرزا حسین خان ادیب از شخصیت های بزرگ

مذہبی و دیگر بزرگان اہل مسلم، مجالس ایشان را غنیمت می شمرند.
 دریغ کہ اندکی از این آثار کراہج بہ جامندہ است! و چہ بسا کہ اگر تمام سرودہ ہا جمع آوری
 شدہ بود اسکی آثار بیشتری پیش رو داشتیم.

در پامان از تمام عزیزی کہ ہر کد ام بہ نحوی این حقیر را یاری کردند تا این محسود را بہ مرحلہ
 پبلہ رسانا تہ شکر می کنم. عزیزانی بہجہن: جناب آقای دکتر سید ابوالقاسم سری،
 دوست عزیز برکواہ جناب آقای دکتر احمد رضا ملکہ، جناب آقای دکتر عبدالرحیم عاقد،
 سرکار خانم دکتر مریم محمادی، شرفزادہ جناب آقای خسرو احتشامی، امیدوارم کہ خوانندگان
 و صاحبان قلم کاستی ہا و نواہش ہا بہ محسود را بہ میدہی اغاض نگردد.

این نوشتار بہ پامان نخواہد آمد مگر آنکہ بسبب عذر تہ کہ وہ ہاشم برای روح پدر بزرگوارم،
 مرحوم حاج میرزا ابراہیم امین جعفری کہ اگر ترغیب و تشویق من از ان در زمان حیات نبود،
 این اوراق پریشان، حرکات سامان نمی یافت. (و فتی اللہ باخسیر)

محسود امین جعفری

پایزہ ۱۳۹۱